

В. І. Мовчан

АНАЛИЗ ПОНЯТИЯ «ПРОЕКТНО-ХУДОЖЕСТВЕННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ УЧАЩИХСЯ МЛАДШИХ КЛАССОВ»

В статье анализируется понятие «проектно-художественная деятельность учеников младших классов», раскрывается его связь с другими терминами, которые являются составляющими проектно-художественной деятельности учеников младшей школы.

Ключевые слова: деятельность, дизайн, проектная деятельность, проектно-художественная деятельность учеников начальной школы.

V. I. Movchan

ANALYSIS OF NOTION OF PRIMARY SCHOOL PUPILS' DESIGN AND ARTISTIC ACTIVITY

This article analyzes the concept of "design-art activity of younger students", reveals its relationship with other terms that are components of the design and artistic activities of students from elementary school. To date, one of the priorities of the modern school is to cultivate a harmonious personality that has a flexible mind, independence of decision-making, aesthetic taste. A prerequisite for active accumulation and application of knowledge of primary school students is their design and artistic activity (analysis of objects and their functions, the selection of essential attributes of objects, etc.). In modern terms to replace the passive absorption of knowledge has come to their active search and application. Design and artistic activity of primary school pupils, which provides the meaning of fine art, art education and employment of labor binds together the beauty, technical and aesthetic activities of students. It is important to understand the difference between professional design and artistic activities when creating technical documentation that describes the project idea (verbal, graphic, schematic form) and the subsequent process of materializing ideas into proprietary form possible with the participation of many professionals who perform their function. Study design and artistic activity in elementary school is performed from beginning to end. This is due to most didactic considerations: the need of each student in the formation of appropriate knowledge and skills. Unlike traditional (reproductiv) activity design the art activity is based on the creation of the object according to its functional purpose, providing form and subjecting it to the expressive properties of the material and decor (art design).

Keywords: activities, design, projects, design and artistic activities of primary school pupils.

Подано до редакції 07.08.13

УДК: 37.01:004.9

О. С. Мойко

ІСТОРІЯ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАТИКИ ЯК ФУНДАМЕНТАЛЬНОЇ НАУКИ В УКРАЇНІ

У статті розглянуто етапи формування інформатики як фундаментальної науки, проаналізовано історичні передумови виникнення і розвитку інформаційного ринку та особливості сучасного етапу інформатизації освіти в Україні.

Ключові слова: інформатизація освіти, інформатика, інформаційні технології, педагогічні програмні засоби, навчальний процес.

Постановка проблеми. Україна активно включилася у всеосяжні світові тенденції у розвитку освіти, зокрема її інформатизацію. Вплив інформатизації на суспільне буття має глобальний характер, що засвідчують зміни в процесах, які традиційно відбувалися в межах локальних інформаційних систем. Сучасні дані зарубіжної та вітчизняної педагогіки свідчать про те, що йде мова про створення нового типу навчання, способу здобування знань [1, с. 14].

Як визначається у концепції Національної програми інформатизації, інформатизація освіти спрямовуватиметься на формування та розвиток інтелектуального потенціалу нації, удосконалення

форм і змісту навчального процесу, впровадження комп'ютерних методів навчання та тестування, що дасть можливість вирішувати проблеми освіти на вищому рівні з урахуванням світових вимог. Серед них - індивідуалізація навчання, організація систематичного контролю знань, можливість враховувати психофізіологічні особливості кожної дитини тощо. Результатами інформатизації освіти мають бути:

- розвиток інформаційної культури людини (комп'ютерної освіченості);
- розвиток змісту, методів і засобів навчання до рівня світових стандартів;

• скорочення терміну та підвищення якості навчання і тренування на всіх рівнях підготовки кадрів;

- інтеграція навчальної, дослідницької та виробничої діяльності;
- удосконалення управління освітою;
- кадрове забезпечення усіх напрямів інформатизації України шляхом спеціалізації та інтенсифікації підготовки відповідних фахівців [2, с. 182].

Інформатика зараз настільки глибоко пронизала всі сфери людського життя, що ніякий огляд її теперішнього стану не може розраховувати на повноту, він завжди залишиться фрагментарним і буде відображати суб'єктивні пристрасті упорядника.

Аналіз останніх публікацій. Різним аспектам формування інформатики як навчальної дисципліни присвячено значну кількість публікацій.

Рубіжне значення у постановці і вирішенні низки філософсько-методологічних питань кібернетики та інформатики мали праці В.М.Глушкова, що були надруковані на етапі зростання кібернетичного руху в країні і мали широкий суспільний резонанс [3, с. 4].

Можливості використання засобів ІКТ у навчальному процесі з метою розвитку критичного мислення, пізнавальної активності та розвитку творчих здібностей студентів розглядаються у працях М.І. Жалдака, Н.В. Морзе, Г.Г. Науменко, С.А. Ракова, Ю.С. Рамського, Ю.В. Триуса, А.В. Пенькова, В.О. Співаковського, Ю.В. Горошка, І.М. Лукаш, М.С. Голованя, Ю.О. Жука, Б.Б. Беседіна, О.А. Смалько, І.О. Теплицького [4, с. 2].

Науково-методичний супровід інформатики як навчальної дисципліни будується на наявних нині програмах та підручниках, методичних рекомендаціях, що беруть початок в роботах таких відомих українських науковців, як Н. В. Морзе, М. І. Жалдак, Ю. О. Жук, А. М. Гуржій, І. О. Завадський, Й.Я. Ривкінд та ін.

Мета статті - розглянути етапи формування інформатики в Україні як фундаментальної науки. Відновити і проаналізувати той шлях, який вітчизняна інформатика пройшла за півстоліття, що відокремлюють нинішній час від початку епохи комп'ютерів, без яких люди вже не уявляють свого життя.

Виклад основного матеріалу. Введенню інформатики як навчального предмету передувало становлення її як науки та практичної діяльності. Початком процесу формування інформатики як наукової дисципліни, що вивчає загальні властивості інформації та інформаційних процесів, а також методи і засоби їх забезпечення, за визначенням відомої української дослідниці Н. В. Морзе, вважають 1895 р., коли у Брюсселі було створено Міжнародний бібліографічний інститут [5, с. 7]. Після Другої світової війни бурхливо розвивалася кібернетика як загальна наука про управління і зв'язок у різних сис-

темах: штучних, біологічних, соціальних. Народження кібернетики прийнято пов'язувати з опублікуванням (1948 р.) американським математиком Норбертом Вінером відомої книги «Кібернетика чи управління та зв'язок у тварині та машині» [6, с. 4]. У цій праці висвітлено шляхи створення загальної теорії управління і закладено основи методів розглядання проблем управління та зв'язку для різних систем з єдиної точки зору. Розвиваючись одночасно з розвитком електронно-обчислювальних машин, кібернетика згодом ставала більш загальною наукою — наукою про перетворення інформації. Услід за появою терміну «кібернетика» у світовій науці почало використовуватися англомовне «Computer Science», згодом на рубежі 1960-1970-х рр. французи ввели термін «Informatique» для позначення галузі автоматизованого опрацювання інформації у суспільстві. Слово «інформатика» є своєрідним гібридом двох слів — «ІНФОРМАція» і «автоМАТИКА» [7, с. 8.].

В українській мові цей термін вводиться як назва основи фундаментальної науки, що вивчає процеси пошуку, зберігання, опрацювання, подання, передавання, використання інформації в різних сферах людської діяльності. При такому тлумаченні інформатика виявляється тісно пов'язаною з філософськими і загальнонауковими теоріями, визначається і її місце в колі «традиційних» академічних, наукових дисциплін.

Історія масового впровадження інформаційних технологій у середню школу має в нашій країні майже точну дату свого початку. Постанова ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР від 23 березня 1985 року про забезпечення комп'ютерної грамотності шляхом введення електронно-обчислювальної техніки у навчальний процес поставила завдання забезпечити підготовку вчителів до вивчення у школі курсу «Основи інформатики» та розробку відповідного навчально-методичного забезпечення. Одразу при Міністерстві освіти СРСР було створено групу викладачів з різних педагогічних інститутів, якою вже в 1985 р. було розроблено й опубліковано програми навчання основ інформатики в середніх і вищих педагогічних навчальних закладах [8, с. 49]. Необхідно відмітити, що до цієї групи входив відомий український вчений М. І. Жалдак, який і сьогодні розробляє програми та науково-методичні розробки для забезпечення навчального процесу з інформатики у школах та вищих навчальних закладах.

І вже з першого вересня 1985 року в усіх середніх навчальних закладах колишнього СРСР було введено новий навчальний предмет «Основи інформатики та обчислювальної техніки», який передбачалося вивчати на двох останніх роках навчання. Уже в 1985 році за рахунок інтенсивності підготовки з інформатики на старших курсах вищих педагогічних навчальних закладів були підготовлені перші вчителі інформатики. В Україні вже в 1985 році у видавництві «Вища школа» в м. Києві було видано посібник «Ос-

нови інформатики і обчислювальної техніки» (російською мовою) для середніх професійно-технічних училищ (автори вже згадувані вище М.І. Жалдак і Н.В. Морзе). З 1987 року почали функціонувати учнівські олімпіади з інформатики шкільного, районного, обласного, республіканського і всесоюзного рівнів, на яких українські школярі демонстрували досить пристойну підготовку і не раз виборювали призові місця [9, с. 50].

Інший відомий український вчений, який досліджує проблеми впровадження інформатики у навчальний процес та її загальнотеоретичні основи, В. О. Співаковський. Аналізуючи становлення парадигми інформаційних технологій, він зазначає: «Ніхто не буде заперечувати той факт, що першою парадигмою, що сформувала величезний клас ентузіастів по всьому колишньому Радянському Союзу, була концепція академіка А.П.Єршова, основний зміст якої зводився до гасла «Програмування - друга грамотність». Навіть сьогодні важко знайти людину, що піддасть критиці це гасло. Мати високе право називатися парадигмою мають речі, перевірені часом. І незважаючи на те, що це історія, ми всі розуміємо, що в тих умовах кращої концепції й бути не могло. Саме вона дозволила зкласти фундамент сьогодення, сформувала армію людей, задіяних тим або іншим чином у впровадження інформаційних технологій у систему освіти. Саме вона дозволила усвідомити необхідність і своєчасність переходу до наступної парадигми, основне завдання полягало в переміщенні акцентів із питань програмування на питання алгоритмізації й предметного використання інформаційних технологій [10, с. 27].

Умовно можна позначити епоху першої парадигми 1985 – 1990 роками, а другу – 1991– 1997 роками. Починаючи з 1998 року, прийшло усвідомлення того, що настав час нових ідей, нових концепцій, нарешті, нової парадигми. Суспільство усвідомило необхідність переходу від технологій індустріального суспільства до технологій суспільства інформаційного й від нього до технологій суспільства майбутнього – суспільства знань. Реальне життя зажадало випускника школи з постіндустріальними компетенціями. Прийшов час третьої парадигми, основний зміст якої зводиться до підготовки школярів, які мають компетенції використання інформаційних технологій у прямому й переносному значеннях цього слова, тобто технологій, що продукуються сучасною індустрією як в освіті, так й у повсякденному житті. Важливість цієї концептуальної послідовності вперше в історії розвитку освіти зумовила руйнування монополії книги й учителя як основних джерел знань. Уперше парадигма поставила за обов'язок школи сформувати у своїх учнів компетенції самостійного пошуку інформації й знань, відкриття нових алгоритмів вирішення традиційних завдань, застосування сучасних способів організації власної життєдіяльності. Фактично почався етап освоєння нових засобів виробництва інтелектуальних здатностей школярів. У 2010 році

відзначалося 25 років викладання інформатики, чому було присвячено низку публікацій [11], в яких аналізується історія розвитку інформатики та її сучасний стан у середніх та вищих навчальних закладах.

Аналізуючи вихідні програмні документи, можна виділити дві основні соціально-педагогічні причини впровадження інформатики в масову середню школу. Якщо їх сформулювати у вигляді коротких гасел, вони звучатимуть так:

- інформаційному століттю - покоління з масовою підготовкою в області інформаційних технологій;
- комп'ютерна техніка відкриває нові можливості вдосконалення навчального процесу [12, с. 58].

У першу чергу ця конкретизація освітньо-педагогічної діяльності торкається навчальної дисципліни «Основи інформатики та обчислювальної техніки», що була впроваджена у заклади освіти ще в 1986 році. Проте її первинне освітнє призначення тлумачилося значно вужче: як опанування комп'ютерною технікою та інформаційними технологіями. В осередку освітян і науковців України та Росії відбувалися схожі процеси еволюції розуміння освітнього призначення інформаційно-комунікаційних технологій унаслідок усвідомлення того, що «інформаційна культура необхідна кожній людині...; бажано, щоб саме на виховання інформаційної культури тих, хто навчається, й був націлений курс. Поки що це не так...» [13, с. 40]. Нове розуміння освітнього призначення цієї дисципліни, пов'язане з інформаційною культурою, було конституйоване прийняттям в Україні у 1995 р. Концепції та Програми інформатизації народної освіти.

Ретроспективний аналіз зміни інформаційних парадигм та процесу впровадження і використання засобів обчислювальної техніки і комп'ютерних технологій у навчальному процесі дозволив науковцям виділити три етапи інформатизації освіти (умовно названі за загальними характеристиками вище згадуваних парадигм електронізацією, комп'ютеризацією і інформатизацією освітнього процесу відповідно) [14, с. 85]. Перший етап інформатизації освіти (електронізація) стосувався студентів вищих навчальних закладів та характеризувався широким впровадженням електронних засобів і обчислювальної техніки у процес підготовки студентів спочатку технічних спеціальностей (кінець 50-х - початок 60-х років), а потім гуманітарних спеціальностей (кінець 60-х - початок 70-х років) і передбачав навчання основам алгоритмізації і програмування, елементам алгебри, логіки, математичного моделювання на електронних обчислювальних машинах відповідного зразку.

Другий етап інформатизації освіти (комп'ютеризація) (середина 70-х років) пов'язаний з появою потужніших комп'ютерів, програмного забезпечення, що має дружній інтерфейс, і характеризується у першу чергу використанням діалогової взаємодії людини з комп'ютером. Студен-

ти як суб'єкти освітнього процесу вперше отримали можливість, працюючи на комп'ютері, взаємодіяти з моделями, які у змозі замінити реальні об'єкти, наблизити їх до вивчення та моделювання, і, що головне, надають можливість управляти об'єктами вивчення. Комп'ютерні освітні технології дозволили на основі моделювання досліджувати різні (хімічні, фізичні, соціальні, педагогічні і тому подібне) процеси і явища. Комп'ютерна техніка стала виступати як потужний засіб навчання у складі автоматизованих систем різної міри інтелектуальності. У сфері освіти все більше стали використовуватися автоматизовані системи навчання, контролю знань і управління навчальним процесом.

Третій, сучасний, етап інформатизації освіти характеризується використанням потужних персональних комп'ютерів, швидкодіючих накопичувачів великої ємкості, нових інформаційних і телекомунікаційних технологій, мультимедіа-технологій і віртуальної реальності, а також філософським осмисленням процесу інформатизації, що відбувається, і його соціальних наслідків [15, с. 12]. Третій етап інформатизації дозволив залучити учнів середніх шкіл до інформаційних технологій, оскільки апаратні пристрої стають більш портативними та доступними, а програмне забезпечення різноманітним та спрямованим на потреби користувача.

Як вже було зазначено, курс інформатики як обов'язковий навчальний предмет було введено до навчальних планів середніх шкіл і вищих педагогічних навчальних закладів вже понад два десятиріччя тому. За цей час відбулися суттєві зрушення у становленні методичних систем навчання інформатики у школах і педагогічних університетах. Перш за все змінилися акценти у змісті навчання, у формуванні першочергових знань, умінь і навичок учнів. Змінилася сама мета вивчення інформатики, а не тільки її програмний зміст. Відбувся перехід від програмістського ухилу у навчанні до користувацького, оскільки стало зрозуміло, що користуватися сучасним персональним комп'ютером з використанням готового програмного забезпечення як загального, так і спеціального, зокрема навчального, призначення необхідно навчити всіх учнів, у той час як програмістами стануть серед них далеко не всі [16, с. 3]. Як відомо, сьогодні до курсів інформатики у навчальних закладах гуманітарного спрямування програмування не включають зовсім або ж включають лише на рівні уявлень.

Комплексна інформатизація шкіл і вузів орієнтується тепер на формування й розвиток інтелектуального потенціалу науки, удосконалення форм і змісту навчального процесу, впровадження комп'ютерних методів навчання, використання у педагогічній роботі сучасних інформаційних технологій. «Комплексна інформатизація освіти, – говорить в Законі України «Про загальну програму

інформатизації», – повинна розглядатися як основна умова виховання молоді, здатної орієнтуватися у час-то мінливих обставинах і адекватно діяти в сучасному середовищі. Молоде покоління необхідно навчити аналізувати проблемні ситуації, які постійно виникають, і самостійно знаходити раціональні способи орієнтації в них» [17, с. 182]. Реалізація Закону передбачає упровадження інформаційно-комунікаційних технологій в освітній процес та формування відповідних професійних компетентностей учнів та вчителів [18].

Місце і зміст шкільного предмета «Інформатика» значною мірою залежить від рівня інформатизації навчального процесу, розробки інформаційно-комунікаційних технологій навчання та їх використання при вивченні різних навчальних предметів, змістового наповнення інших навчальних предметів у різних освітніх галузях, у тому числі таких, як словесність, художня культура, математика, природознавство, технологія, які необхідно розглядати як цілісну систему взаємопов'язаних і взаємодіючих підсистем навчання і виховання [7, с. 9]. Зміст шкільного курсу інформатики визначається як сукупність двох взаємопов'язаних компонентів: теоретичного і практичного. Теоретична частина спрямована на формування основ інформаційної культури, навичок аналізу і формалізації предметних задач. Практичний аспект пов'язаний з формуванням навичок роботи з готовим програмним забезпеченням, написанням програм однією з конкретних мов програмування.

Шкільний навчальний предмет інформатики не може включати всі відомості, які складають зміст науки інформатики, що активно і постійно розвивається. Разом з тим, шкільний предмет, виконуючи загальноосвітні функції, повинен відображати найбільш загальнозначущі, фундаментальні поняття і відомості, які розкривають сутність науки, забезпечувати учнів знаннями, вміннями, навичками, необхідними для вивчення основ інших наук у школі, а також готувати молодь до майбутньої практичної діяльності і життя в сучасному інформаційному суспільстві.

Висновки. На сучасному етапі інформатизації освіти виникає серйозна проблема, з якою не стикалися на попередніх етапах інформатизації. Мається на увазі протиріччя між потоками інформації, що весь час зростає, і доступністю інформаційних ресурсів і фізіологічних можливостей людини. Інформація та технології стають загальнодоступними, навчання іншим шкільним та вузівським дисциплінам повинно обов'язково базуватися на їх використанні, але інформаційні технології розвиваються швидше, ніж адаптуються до них освітні системи та окремі особистості. В такому випадку на допомогу повинні прийти не помноження знання, а оволодіння універсальними технологіями та методами їх опанування. Як зазначає В. О. Співаковський: «Ми

впевнені, що в усуненні цього протиріччя шкільний курс інформатики може зіграти значну роль. Саме розуміння цього факту повинне відвести йому місце системоутворювального фактора адаптації підростаючого покоління до тих технологічних змін, що неминуче привносяться в наше життя виробництвом високих технологій. Таким чином, на піку комп'ютерної епохи, у середині її розвитку ми

повинні усвідомити той факт, що саме шкільному курсу інформатики необхідно відвести чільне місце для підготовки нового покоління до змін у способах життєдіяльності людської цивілізації, яка незабаром з'явиться, а також активної участі цієї генерації у подоланні наявного й уже очевидного протиріччя нашої епохи» [20, с. 25].

ЛІТЕРАТУРА:

1. Онопрієнко М. В. Інформатизація в контексті філософсько-методологічного дослідження інформатики: Автореф. дис... канд. філософ. наук: 09.00.09 / М. В. Онопрієнко; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2006. — С. 14.
2. Про концепцію Національної програми інформатизації: Закон України від 4 лютого 1998 року № 75/98-ВР // Відомості Верховної Ради. — 1998. - № 27-28. — С. 182.
3. Онопрієнко М. В. Інформатизація в контексті філософсько-методологічного дослідження інформатики: Автореф. дис... канд. філософ. наук: 09.00.09 / М. В. Онопрієнко; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2006. — С. 4.
4. Онишко О. Г. Методична система розвитку творчих здібностей студентів в процесі навчання інформатики: Автореф. дис... канд. пед. наук 13.00.02 / О. Г. Онишко; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. — К. — 2009. — С. 2.
5. Морзе Н. В. Методика навчання інформатики / Н. В. Морзе. У 4-х частинах. — Ч. I: Загальна методика навчання інформатики. — Київ : Навчальна книга. 2003. — С. 7.
6. Очерки истории информатики в России / Ред.-сост. Поспелов Д. А., Фет Я. И. Новосибирск: ОИГ-ГИМ СО РАН, 1998. — С. 4.
7. Морзе Н. В. Методика навчання інформатики / Н. В. Морзе. У 4-х частинах. — Ч. I: Загальна методика навчання інформатики. — Київ : Навчальна книга. 2003. — С. 8.
8. Інформатика – фундаментальна наукова дисципліна. Вона має вивчати закони природи, інформаційні процеси і відповідні технології. До 25 річниці шкільної інформатики // Комп'ютер у школі та сім'ї. — 2010. - № 1. — С. 49.
9. Інформатика – фундаментальна наукова дисципліна. Вона має вивчати закони природи, інформаційні процеси і відповідні технології. До 25 річниці шкільної інформатики // Комп'ютер у школі та сім'ї. — 2010. - № 1. — С. 50.
10. Співаковський В. О. Майбутнє шкільної інформатики. Тенденції розвитку освітніх інформаційно-комунікаційних технологій / В. О. Співаковський // Комп'ютер у школі та сім'ї. — 2005. - № 5. — С. 27.

11. Інформатика – фундаментальна наукова дисципліна. Вона має вивчати закони природи, інформаційні процеси і відповідні технології. До 25 річниці шкільної інформатики // Комп'ютер у школі та сім'ї. — 2010. - № 1. — С. 49 – 54.
12. Інформатика – фундаментальна наукова дисципліна. Вона має вивчати закони природи, інформаційні процеси і відповідні технології. До 25 річниці шкільної інформатики // Комп'ютер у школі та сім'ї. — 2010. - № 2. — С. 40 – 46.
13. Хворостов А. В. Информатика в московских школах: обыденность новизны (опыт социокультурного анализа проблем информатизации школьного образования) / А. В. Хворостов // Социол. исслед. — 1993. — № 9. — С. 58.
14. Вишинська Г. В. Проблема наукової картини світу в дидактиці / Г.В. Вишинська // Вісн. Житомир. держ. ун-ту ім. І. Франка. — 2005. — № 24. — С. 40.
15. Пасхин Е. Н. Философско-методологические аспекты информатизации образования / Е. Н. Пасхин // Системы и средства информатизации: Информационные технологии в образовании: От компьютерной грамотности – к информационной культуре общества / Отв. ред. И.А. Мизин. — Вып. 8. — М.: Наука, Физматлит, 1996. — 85 с.
16. Федоров А. И. Методологические аспекты информатизации профессионального образования / А. И. Федоров // Теория и практика физической культуры. — 2000. - № 4. — С. 12.
17. Жалдак М. І. Деякі методичні аспекти навчання інформатики в школі і педагогічному університеті / М. І. Жалдак // Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання. — Вип. 9. Науковий часопис. — Київ.: НПУ ім. М.П. Драгоманова. 2005. — С. 3.
18. Про концепцію Національної програми інформатизації: Закон України від 4 лютого 1998 року № 75/98-ВР // Відомості Верховної Ради. — 1998. - № 27-28. — С. 182.
19. Коткова В. В. Філософсько-методологічні аспекти процесів інформатизації та комп'ютеризації освіти / В. В. Коткова // [Електронний ресурс] Інформаційні технології в освіті: 36. наук. праць – Режим доступу: ite.ksu.ks.ua/files/625.pdf
20. Співаковський В. О. Майбутнє шкільної інформатики. Тенденції розвитку освітніх інформаційно-комунікаційних технологій / В. О. Співаковський // Комп'ютер у школі та сім'ї. — 2005. - № 5. — С. 25.

REFERENCES:

1. Onopriyenko, M.V. (2006). Informatyzatsiia v konteksti filosofsko-metodolohichnoho doslidzhennia informatyky [Informatization in the context of philosophical and methodological research of informatics]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].
2. Pro kontseptsiu Natsionalnoi prohramy informatyzatsii: Zakon Ukrainy vid 4 liutoho 1998 roku 75/98-VR [On the Concept of National Informatization Program: Law of Ukraine on February 4, 1998 75/98-VR]. (1998). *Vidomosti Verkhovnoi Rady – Verkhovna Rada Bulletin*, 27-28, 182 [in Ukrainian].
3. Onopriyenko, M.V. (2006). Informatyzatsiia v konteksti filosofsko-metodolohichnoho doslidzhennia informatyky [Informatization in the context of philosophical and methodological research of informatics]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].
4. Onyshko, O.H. (2009). Metodychna systema rozvytku tvorchykh zdbnostei studentiv v protsesi navchannia informatyky [Methodical system of creative abilities of students in teaching information technologies]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].
5. Morze, N.V. (2003). *Metodyka navchannia informatyky [Methods of teaching information technologies]*. Kyiv: Navchalna knyha [in Ukrainian].
6. Pospelov, D.A., & Fyets, Y.I. (Eds.). (1998). *Ocherki istorii informatiki v Rossii [Essays on the history of information technologies in Russia]*. Novosibirsk: OIGGIM SB RAS [in Russian].
7. Morze, N.V. (2003). *Metodyka navchannia informatyky [Methods of teaching information technologies]*. Kyiv: Navchalna knyha [in Ukrainian].
8. Informatyka – fundamentalna naukova dystsyplina. Vona maie vyvchaty zakony pryrody, informatsiini protsesy i vidpovidni tekhnolohii. Do 25 richnytsi shkilnoi informatyky [Informatics as a fundamental scientific discipline. It must learn the laws of nature, information technology and related processes. The 25th anniversary of the School of Informatics]. (2010). *Kompiuter u shkoli ta simii – Computer at school and home, 1* [in Ukrainian].
9. Informatyka – fundamentalna naukova dystsyplina. Vona maie vyvchaty zakony pryrody, informatsiini protsesy i vidpovidni tekhnolohii. Do 25 richnytsi shkilnoi informatyky [Informatics as a fundamental scientific discipline. It must learn the laws of nature, information technology and related processes. The 25th anniversary of the School of Informatics]. (2010). *Kompiuter u shkoli ta simii – Computer at school and home, 1* [in Ukrainian].
10. Spivakovsky, V.A. (2005). Maibutnie shkilnoi informatyky. Tendentsii rozvytku osvityvnikh informatsiino-komunikatsiinykh tekhnolohii [Future of school Informatics. Trends of development educational ICT]. *Kompiuter u shkoli ta simii – Computer at school and home, 5* [in Ukrainian].
11. Informatyka – fundamentalna naukova dystsyplina. Vona maie vyvchaty zakony pryrody, informatsiini protsesy i vidpovidni tekhnolohii. Do 25 richnytsi shkilnoi informatyky [Informatics as a fundamental scientific discipline. It must learn the laws of nature, information technology and related processes. The 25th anniversary of the School of Informatics]. (2010). *Kompiuter u shkoli ta simii – Computer at school and home, 1* [in Ukrainian].
12. Informatyka – fundamentalna naukova dystsyplina. Vona maie vyvchaty zakony pryrody, informatsiini protsesy i vidpovidni tekhnolohii. Do 25 richnytsi shkilnoi informatyky [Informatics as a fundamental scientific discipline. It must learn the laws of nature, information technology and related processes. The 25th anniversary of the School of Informatics]. (2010). *Kompiuter u shkoli ta simii – Computer at school and home, 1* [in Ukrainian].
13. Khvorostov, A.V. (1993). Informatika v moskovskikh shkolakh: obydennost novizny (opyt sotsiokulturnogo analiza problem informatizatsii shkolnogo obrazovaniya) [Informatics at Moscow schools: ordinariness of novelty (experience of socio-cultural analysis of School Informatization problems)]. *Sotsiologicheskie issled. – Sociological Research*, 9 [in Russian].
14. Vyshynska, G.V. (2005). Problema naukovo kartyny svitu v dydaktytsi [Scientific world problem in didactics]. *Visn. Zhytomyr. derzh. un-tu im. I. Franka – Bulletin of Zhytomyr State University named after I. Franko*, 24, 40 [in Ukrainian].
15. Pashin, Ye.N. (1996). *Filosofsko-metodologicheskie aspekty informatizatsii obrazovaniya [Philosophical and methodological aspects of education informatization]*. Moscow: Nauka, Fizmatlit [in Russian].
16. Fedorov, A.I. (2000). Metodologicheskie aspekty informatizatsii professionalnogo obrazovaniya [Methodological aspects of professional education informatization]. *Teoriya i praktika fizicheskoy kultury – Theory and Practice of Physical Culture*, 4, 12 [in Russian].
17. Zhaldak, M.I. (2005). Deiaki metodychni aspekty navchannia informatyky v shkoli i pedahohichnomu universyteti [Some methodological aspects of teaching computer science at school and university]. *Kompiuterno-orientovani systemy navchannia – Computer-oriented teaching systems*, 9, 3. Kyiv: NPU M.P. Drahomanova [in Ukrainian].
18. Pro kontseptsiu Natsionalnoi prohramy informatyzatsii: Zakon Ukrainy vid 4 liutoho 1998 roku 75/98-VR [On the Concept of National Informatization Program: Law of Ukraine on February 4, 1998 75/98-VR]. (1998). *Vidomosti Verkhovnoi Rady – Verkhovna Rada Bulletin*, 27-28, 182 [in Ukrainian].
19. Kotkova, V. Filosofsko-metodolohichni aspekty protsesiv informatyzatsii ta kompiuterizatsii osvity [Philosophical and methodological aspects of the informatization and computerization of education]. (n.d.). *ite.ksu.ks.ua*. Retrieved from ite.ksu.ks.ua/files/625.pdf [in Ukrainian].
20. Spivakovsky, V.A. (2005). Maibutnie shkilnoi informatyky. Tendentsii rozvytku osvityvnikh informatsiino-komunikatsiinykh tekhnolohii [Future of school Informatics. Trends of development educational ICT]. *Kompiuter u shkoli ta simii – Computer at school and home, 5* [in Ukrainian].

O. C. Мойко

ИСТОРИЯ ФОРМИРОВАНИЯ ИНФОРМАТИКИ КАК ФУНДАМЕНТАЛЬНОЙ НАУКИ В УКРАИНЕ

В статье рассмотрены этапы формирования информатики как фундаментальной науки, проанализированы исторические предпосылки возникновения и развития информационного рынка и особенности современного этапа информатизации образования в Украине.

Ключевые слова: информатизация образования, информатика, информационные технологии, педагогические программные средства, учебный процесс.

O. S. Moiko

HISTORY OF DEVELOPING INFORMATICS AS FUNDAMENTAL SCIENCE IN UKRAINE

The article covers the stages of computer science formation as basic science, the historical background of the origin and the development of the information market and features of the present stage of Ukrainian education's informatization are analyzed there. Ukraine is actively involved in comprehensive global trends in education, including its computerization. The impact of information on social life is global certifying the change processes that are traditionally held within the local information systems. Current data of foreign and domestic pedagogy is evidenced by the fact that it is about creating a new type of learning method of obtaining knowledge. At the present stage of informatization of education there is a serious problem that is not encountered in previous phases of information. This refers to the contradiction between the flows of information all the time and availability of information resources and physiological abilities. Information and technology becomes generally available, training other school and university subjects must necessarily be based on their use, but information technology developing faster than adapting to their educational systems and individuals. In this case, the aid should not come multiplying knowledge and mastery of versatile technologies and methods of capture.

Keywords: informatization of education, informatics, information technology, educational software, training process.

Подано до редакції 21.08.13